

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2022/23

Destinace (země, město): Francie, Dijon

Jméno, příjmení: Magdalena Vigent

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Lycée Carnot a Université de Bourgogne

Lycée Carnot (česky Carnotovo lyceum) je veřejná francouzská střední škola. Byla založena v roce 1802 jako první gymnázium v Dijonu. Sdružuje collège (2. stupeň základní školy), lycée (gymnázium) a classes préparatoires (přípravné třídy). Gymnázium a přípravné třídy se řadí k nejprestižnějším ve Francii. Od roku 1990 zde existuje česká sekce.

České sekce

Existence českých sekcí úzce souvisí s česko-francouzskými vztahy. Jako první vznikla v roce 1920 československá sekce v Dijonu. Na ni později navázaly sekce v Saint-Germain-en Laye a v Nîmes.

V současné době studuje na Carnotově lyceu v Dijonu 17 studentů, 11 chlapců a 6 dívek. Studium na francouzském gymnáziu trvá tři roky, v každém ročníku je šest žáků. Ti jsou rozděleni do francouzských tříd (jen výjimečně jsou v jedné francouzské třídě dva Češi), výuka češtiny je součástí rozvrhu lycea. Cílem je zprostředkovávat znalosti z literární historie, motivovat k četbě, sledovat dění v České republice a v neposlední řadě v cizím prostředí rozvíjet a udržovat znalosti pravopisu. Na závěr žáci skládají francouzskou maturitu, jejíž součástí je i maturita z českého jazyka.

Maturita z češtiny

Maturity z jazyků probíhají na základě nové školské reformy formou tzv. průběžného hodnocení (controle continue). Výsledky na maturitním vysvědčení jsou tak vypočítávány z celkového průměru. Studenti si mohou vybrat, zda chtějí mít češtinu zapsanou jako první, druhý, či třetí cizí jazyk. Na základě toho se pak vypočítává koeficient předmětu.

Úloha lektora

Lektor vyučuje český jazyk a literaturu české studenty a současně také francouzské profesory či studenty, kteří každé dva roky odjíždějí na výměnný pobyt do Prahy. Vedle samotné výuky působí jako prostředník mezi lyceem, studenty i rodiči. Zajišťuje komunikaci se zástupci internátu, pravidelně se účastní schůzí a jednání s vedením lycea. Před odjezdem do lycea předávají rodiče lektorovi plnou moc k zastupování nezletilého dítěte. Lektor studentům pomáhá s administrativními úkony v zahraničí, například s otevřením účtu v bance, se zápisy na konzervatoř a podobně. Často je třeba doprovodit studenta k lékaři či do nemocnice, většinou v nočních hodinách. Lektor musí být k dispozici prakticky 24 hodin denně.

Výuka češtiny na lyceu

Výuka probíhá ve třech ročnících. Studenti jsou ve třídách ve skupinách po šesti. Ve vyučování je důraz kladen na pravopis a písemný projev. V rámci výuky se studenti zabývají také překladem literárních a neliterárních textů do češtiny. Při výuce literatury vycházíme z didaktických testů, na jejichž základě probíráme vybrané kapitoly z české a světové literatury. Studenti tak mají srovnání s českým vzdělávacím systémem a zároveň získávají všeobecný přehled.

Překladatelská soutěž

Studenti lycea se každoročně účastní překladatelské soutěže Josefa Palivce, vyhlašované Českou školou bez hranic v Paříži. V letošním roce studenti překládali úryvek z knihy česko-francouzské spisovatelky Lídy Durdíkové *Skaf Tuleň* (Scaf le Phoque), která v roce 2019 znovu vyšla v edici Les amis du Père Castor.

Učební materiály

Výuka českého jazyka a literatury na lyceu má ve srovnání s českými středními školami výrazně nižší hodinovou dotaci. Je proto možné probrat pouze vybrané kapitoly z české literatury. Učebnice literatury přitom slouží jako podklad pro podání základního literárního přehledu. V letošním roce jsme pracovali podle učebnice a pracovního sešitu nakladatelství Taktik *Nová literatura pro střední školy I. – IV.* (R. Malý a kolektiv). Otázky a úkoly k vybraným úryvkům z literárních děl usnadňují rozbor a pochopení textu a zároveň motivují k další četbě.

Gramatické a pravopisné jevy procvičujeme na základě didaktických testů. K tomu slouží například kniha *Maturitní testy nanečisto* (M. Komsová a kolektiv), kniha *Maturita v pohodě* (D. Fajkusová, E. Hartmanová, L. Morkesová), často používáme také *Didaktické testy z českého jazyka a literatury* (Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání) volně dostupné na internetu.

Knihovnička Václava Havla

V Knihovničce Václava Havla je kromě knih pocházejících z Knihovny Václava Havla uložen knižní fond DZS. Prostory byly v letošním roce nově zařízeny a jsou přístupné pouze českým studentům. Studenti zde mohou v době, kdy nemají výuku, nejen studovat a číst, ale také odpočívat.

Sto let české sekce

V květnu se v Carnotově lyceu uskutečnily dlouho čekávané oslavy české sekce, které navázaly na loňskou oslavu stoletého výročí vzniku českých sekcí na Francouzském velvyslanectví v Praze.

V odpoledních hodinách proběhla přednáška francouzského historika a specialisty na česko-francouzské vztahy Antoina Marese a přednáška českého historika Jiřího Hnilici, autora knihy *Fenomén Dijon*.

Poté byla slavnostně zahájena výstava fotografií *Český sen ve Francii*.

Na závěr mohli návštěvníci zhlédnout tradiční studentské představení „český spectacle“. Představení, které si žáci tradičně sami píšou a režírují, se stejně jako v minulých letech setkalo s velkým úspěchem.

Akce, jež probíhala pod záštitou Velvyslanectví České republiky v Paříži, se zúčastnili zástupci MŠMT, zástupci rektorátu a města Dijon, vedení Carnotova lycea, zástupci Spolku bývalých studentů českých sekcí, bývalí studenti, a především hostitelské rodiny, které jsou nedílnou součástí programu a pro studenty představují důležité zázemí.

Výuka češtiny na Burgundské univerzitě

Čeština se vyučuje na Burgundské univerzitě na fakultě jazyků a komunikace jako povinně volitelný předmět. Lektor není zaměstnancem fakulty, ale na univerzitě vyučuje na základě smlouvy vystavené pro Carnotovo lyceum školským odborem.

Výuka probíhá pouze ve večerních hodinách. Studenti si češtinu vybírají mezi ruštinou, portugalštinou, španělštinou, italštinou a němčinou. Vzhledem k tomu, že je čeština vedle ruštiny jediným slovanským jazykem na fakultě vyučovaným, je o ni mezi studenty relativně vysoký zájem. V letošním roce navštěvovalo kurzy češtiny 30 studentů v 1. ročníku, 12 studentů ve druhém a 3 studenti ve třetím ročníku. Studenti jednotlivých ročníků mají 3 hodiny výuky týdně, přičemž jedna hodina je věnována reáliím. Výuka reálií je pro všechny tři ročníky společná, z čehož vyplývá, že je třeba pro každý rok vybírat nové tematické okruhy. Studenti prvního ročníku dosahují většinou úrovně A0 – A1, studenti druhého ročníku úrovně A1 – A2, studenti 3. ročníku pak úrovně A2 – B1.

Postavení lektora

Ačkoliv lektor není přímým zaměstnancem univerzity, má právo používat učebny i technické vybavení. K dispozici jsou dvě kanceláře vybavené počítači a tiskárnou. V jedné z kanceláří se nachází český fond. V rámci oddělení reprografie je možné požádat o realizaci kopií, lektor má rovněž k dispozici svůj kód.

Lektor také propaguje češtinu v rámci Dne otevřených dveří, informuje o možnostech stipendií v České republice a o pozitivních aspektech studia českého jazyka ve Francii.

Čeština na dijonské pobočce institutu politických věd SciencesPo Dijon

V roce 2005 byl založen dijonský kampus zaměřený na střední Evropu. Ředitel pobočky Lukáš Macek, absolvent české sekce Carnotova lycea, klade od počátku důraz na výuku střeoevropských jazyků. Studenti 1. ročníku mají povinnost vybrat si mezi češtinou,

maďarštinou a polštinou. Výuku češtiny od počátku zajišťuje vyslaný lektor. O češtinu je každoročně velký zájem, v letošním roce bylo v prvním ročníku zapsáno 30 studentů, v druhém 10. Výuka je intenzivní, studenti si tudíž velmi rychle osvojují základy jazyka, součástí je i studium reálií. Na konci prvního ročníku dosahují studenti úrovně A1 – A2, na konci druhého ročníku úrovně B1. Cílem je, aby se ve 3. ročníku co největší část studentů rozhodla strávit zahraniční studijní rok v České republice.

Učební materiály

Na univerzitě jsme letos stejně jako v loňském roce používali v 1. ročníku učebnici *Česky prosím I.* (J. Cvejnová) a *Hry a aktivity pro výuku češtiny pro cizince* (Z. Malá). Ve 2. a ve 3. ročníku jsme pracovali s učebnicí *Česky krok za krokem I.* (L. Holá) a s *Českou čítankou* (I. Kořánová). Studenti 2. a 3. ročníku zhlédli v rámci výuku reálií film *Lidice a Tmavomodrý svět* a na základě speciálně k filmům vytvořených pracovních listů si procvičili slovní zásobu, gramatiku i písemný projev.

Kromě toho využíváme výukových aplikací Learningapps, Quizlet a Kahoot, které jsou u všech studentů velmi oblíbené.

Lektorát v Dijonu patří svým obsahem a rozsahem k těm náročnějším. Příjemné pracovní prostředí a motivovaní studenti jsou však zcela jistě odměnou za velké pracovní nasazení.

Dijon 5. července 2023

Mgr. Magdalena Vigent